

Νεοελληνική Λογοτεχνία

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Κείμενο: Ποίημα του Κωνσταντίνου Καβάφη «Ιθάκη»
copyright © 2005- 2006

Σα βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη.
να εύχεσαι να 'ναι μακρύς ο δρόμος
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.
Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον θυμωμένο Ποσειδώνα μη φοβάσαι,
τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δεν θα βρεις,
αν μιν' η σκέψις σου υψηλή, αν εκλεκτή
συγκίνησις το πνεύμα και το σώμα σου αγγίζει.
Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον άγριο Ποσειδώνα δεν θα συναντήσεις,
αν δεν τους κουβανείς μες στην ψυχή σου,
αν η ψυχή σου δεν τους στήνει εμπρός σου.

Να εύχεσαι να ναι μακρύς ο δρόμος.
Πολλά τα καλοκαιρινά πρωιά να είναι
που με τι ευχαρίστηση, με τι χαρά
θα μπαίνεις σε λιμένας πρωτοϊδωμένους•
να σταματήσεις σ' εμπορεία Φοινικικά,
και τις καλέςπραγμάτειες ν' αποκτήσεις,
σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια κι έβενους,
και προνικά μυρωδικά κάθε λογής,
όσο μπορείς πιο άφθονα ηδονικά μυρωδικά•
από πούλεις Αιγυπτιακές πολλές να πας,
να μάθεις και να μάθεις απ' τους σπουδασμένους.

Πάντα στον νου σου να 'χεις την Ιθάκη.
Το φθάσιμον εκεί ειν' ο προορισμός σου.
Αλλά μη βιάζεις το ταξίδι διόλου.
Καλύτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει•
και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,
πλούσιος με όσα κέρδισες στον δρόμο,
μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.

Η Ιθάκη σ' έδωσε τ' ωραίο ταξίδι.
Χωρίς αυτήν δεν θα 'βγαινες στον δρόμο.
Αλλά δεν έχει να σε δώσει πια.
Κι αν πτωχική την βρεις, η Ιθάκη δεν σε γέλασε.
Έτσι σοφός που έγινες, με τόση πείρα,
ήδη θα το κατάλαβες οι Ιθάκες τι σημαίνουν.

1. Να αναφέρετε με συντομία τις κατηγορίες στις οποίες χωρίζονται συνήθως τα ποιήματα του Καβάφη. Το ποίημα «Ιθάκη» σε ποια κατηγορία θα το εντάσσατε και γιατί? (15 μονάδες)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

2. α) Να σχολιαστεί η χρήση από τον ποιητή του β' ενικού προσώπου. (20 μονάδες)

β) Κάποιοι σίχοι αποτελούν σίχους – κλειδιά που κρύβουν τα κύρια νοήματα του ποιήματος και γι' αυτό ο ποιητής τους αναδιπλώνει. Ποι είναι οι σίχοι αυτοί και που υπάρχει αναδίπλωση; **(20 μονάδες)**

copyright © 2005- 2006

3. Να επισημανθούν τα μυθολογικά στοιχεία του ποιήματος και να αναλυθεί ο συμβολικός του ρόλος. **(25 μονάδες)**

4. Να συγκρίνετε την «Ιθάκη» του Καβάφη με το απόσπασμα από το ποίημα του Άλφρεντ Τενισον «Οδυσσέας» και να εντοπίσετε τη βασική διαφορά που παρουσιάζεται ως προς το περιεχόμενό τους. **(20 μονάδες)**

Τι αξίζει, αν στην ατάραχη γωνιά μου
σαν οκνός βασιλιάς στέκω στο πλάγι
γριάς συντρόφισσας και σωστά μοιράζω
το δίκιο στους ανίδεους ανθρώπους,
που τρώνε, θησαυρίζουν και κοιμούνται
και δε με νιώθουν! Δεν μπορώ να πάψω
να γυροφέρνω πάντα σε ταξίδια•
θέλω να πιω της ζωής τη στερνή στάλα.
Εχάρηκα πολλά, πολλά έχω πάθει
μόναχος μου ή με όσους μ' αγαπούσαν
πότε σε ξένη γη, πότε σε μάκρη
σχοτεινού πολυκύμαντου πελάγου.
Τ' όνομά μου εδιαλάλησεν η φήμη
κη ο χόρταγη καρδιά καινούριο πόθο
πάντα γρικόει κι ας έμαθα και ας είδα
σε άλλες χώρες πως ζουν, πως κυβερνάνε [...]

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006